

LARVIK KOMMUNE AREAL OG TEKNIKK
Postboks 2020
3255 LARVIK

Saksbehandler, innvalgstelefon
Kathrine Helen Sundeng, 33371182

Tillatelse til tiltak for sikring av fyllingsfront mot sjø på Gamle Stavern fyllplass i Larvik kommune

Vår konklusjon

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark gir Larvik kommune tillatelse, etter forurensningsregelverket, til tiltak i forurenset grunn og sikring av fyllingsfront mot sjø på Gamle Stavern fyllplass, eiendom gbnr. 5001/693 i Larvik.

Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven §§ 11 og 16.

Tillatelsen er gitt på vilkår angitt i eget vedlegg, og er gyldig i to år fra dags dato.

Frister

- Graveplan med tilhørende kart, samt rutiner for sortering og prøvetakning under graving skal oversendes senest seks uker før oppstart av arbeidene.
- Rapportere om utført arbeid innen tre måneder etter at tiltaket omfattet av tillatelsen er fullført.

Vedtak om gebyr

Dere skal betale et gebyr på kr 91 400 (sats 5) for vår behandling av søknaden om tillatelse. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Sakens bakgrunn

Søknaden

Larvik kommune søkte 15.7.2024 om tillatelse etter forurensningsregelverket til å fylle ut med rene masser over et areal på totalt 3 200 m² langs strandsonen på eiendommen gbnr. 500/693 i Larvik. Av det totale omfanget skal 1 800 m³ fylles ut i sjø over et areal på 1 400 m². Det er estimert at arbeidene vil ha en varighet på ca. 2,5 måneder.

Formålet med utfyllingen er spredningsforebygging og erosjonssikring av gammel fyllingsfront. Langs fyllingsfronten skal det legges et filterlag med en mektighet på minimum 0,6 meter etterfulgt av erosjonssikring med en mektighet på 1 meter. På sjøbunnen skal det i tillegg benyttes en polyesterduk med formål om å hindre at tilførte masser synker ned i sedimentet og for å holde forurensede partikler tilbake. Synlig avfall i tiltaksområdet skal fjernes før etablering av filterlag. Bruk av siltgardin er i søknaden vurdert til å medføre ekstra oppvirvling på grunn av vann- og sjøbunnsforholdene i området. Det legges opp til å utføre første del av arbeidet i sjøfronten ved lavvann når arbeidsområdet er nesten, eller helt tørrlagt.

Sjøbunnen i tiltaksområdet har blitt analysert for miljøgifter og metaller, og resultatene viste konsentrasjoner tilsvarende inntil dårlig tilstand¹. Sjøbunnen er på bakgrunn av visuell karakterisering vurdert til å bestå av luftig og bløtt sediment med mye avfall på overflaten. Bakenforliggende landareal har forurensningsnivåer som stedvis tilsvarer tilstandsklasse 3-5 («moderat» - «svært dårlig»)².

Forhåndsvarsling og offentlig høring

Søknaden ble forhåndsvarslet til sakens parter og andre berørte, samt lagt til offentlig høring ved annonse i Østlands-Posten og lagt ut på Statsforvalterens nettsider, jf. §§ 36-6 til 36-8 i forurensningsforskriften. Høringsfristen var 6.12.2024. Vi mottok to uttalelser som er oppsummert nedenfor.

Fiskeridirektoratet påpeker at det er registrert flere viktige naturverderier i det aktuelle området og at det er registrert gyteområde for sild utenfor tiltaksområdet. De anbefaler at utfylling gjennomføres skånsomt og med strenge krav, for å minimere negativ miljøpåvirkning. De forutsetter at utfyllingsmasser er rene, og forventer at det gjøres tilstrekkelige avbøtende tiltak for å begrense spredning av forurensing og partikler. De anbefaler at tiltak som berører sjø primært bør skje på høst eller tidlig vinter når livet i kystsonen ligger mest i ro.

Norsk Maritimt museum har ingen merknader i saken utover det som følger av meldeplikt og stans av arbeidene ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet, jf. kulturminneloven §§ 8 og 14.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er myndighet for utfylling i sjø når tiltaket skjer fra land og skip, samt for nedlagte kommunale deponier, med enkelte unntak (Rundskriv T-3/12 - Statsforvalterens myndighet etter forurensningsloven, oreigningslova og produktkontrollloven).

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 kan forurensningsmyndigheten gi tillatelse med vilkår til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal det legges vekt på forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Kravene i vannforskriften §§ 4 - 6 og naturmangfoldloven kapittel 2 legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelse etter forurensningsloven.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. For brudd på vilkår i tillatelsen, kan vi gi overtredelsesgebyr, jf. forurensningsforskriften § 41A-1. Tillatelsen kan senere

¹ jf. klassifiseringssystem for sediment (M-608|2016 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota

² jf. tilstandsklasser for forurenset grunn ([Tilstandsklasser for forurenset grunn - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/tilstandsklasser-for-forurenset-grunn))

endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og endringssøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Vår begrunnelse

Forurensning

Det omsøkte tiltaket er lokalisert på grunnforurensningslokaliteten Bukta Stavern (Lokalitetsnr. 2814). Det er utarbeidet en overordnet tiltaksplan³ for hele området og vi anser denne til å være et viktig vurderingsgrunnlag for det omsøkte tiltaket. Undersøkelsene og risikovurderingene i denne planen viser at det er behov for tiltak mot forurensning og spredning til sjø. Når vi vurderer tillatelse og vilkår i slike saker er et viktig prinsipp at tiltakene skal bidra til en miljømessig forbedring i området, og at det ikke skal være til hinder for fremtidige tiltak eller bruk av området.

Tiltaket omfatter graving og utfylling som berører forurensede masser og gir fare for spredning av forurensede partikler. Vi legger til grunn at bruk av siltgardin er lite egnet i denne saken og har derfor ikke stilt krav om dette, men stiller vilkår om at arbeidene i sjøfronten skal utføres i størst mulig grad ved lavvann/tørrlagt sjøbunn, som omsøkt. For å kontrollere partikkelspredning stiller vi krav om å overvåke turbiditet under tiltaksgjennomføringen og stans i arbeidet ved overskridelser av grenseverdier.

Dere vurderer masseutskiftning til å ikke være aktuelt på bakgrunn av fare for mobilisering av forurensning. Vi anser vilkår om graving ved lavvann og stans ved overskridelser av grenseverdier for turbiditet til å redusere fare for spredning av forurensning som følge av masseutskiftning. Omsøkt tiltaksområde er regulert til naturvernområde og i henhold til reguleringsbestemmelsene skal området være egnet for allmenhetens bruk og opphold. Ettersom området er regulert til grønnstruktur og skal benyttes til friområde vil man i henhold til Miljødirektoratets veileder⁴ kunne akseptere masser med konsentrasjoner opptil tilstandsklasse 2 i toppjord (<1m) og masser opptil tilstandsklasse 3 i dypere liggende jord (>1m) etter opprydning. Vi har ikke dokumentasjon som viser at det er akseptabelt at gjenværende masser under omsøkt utfylling overstiger disse tilstandsklassene. Vi kan ikke se at utfordringene ved å fjerne masser over angitte tilstandsklasser er spesielt store, sammenliknet med tilsvarende saker. Etter vår vurdering bør både mest følsom arealbruk (boligformål) og føre-var prinsippet for spredning legges til grunn i denne saken. Vi stiller derfor krav om at masser i tiltaksområdet som overstiger akseptkriterier gitt i Miljødirektoratets veileder for «Forurensset grunn»⁴ gjeldene for «boligområde», herunder grønnstruktur, skal fjernes før etablering av filter- og erosjonslag. Vi stiller også krav om at masser med uakseptabel forurensning skal fjernes så dypt det lar seg gjøre, og at det som minimum skal graves ned til det dypet som er fritt for avfall. Dette vil føre til et mest mulig miljøforsvarlig tiltak som er varig og robust. Disse vilkårene er tilsvarende det som er gitt for tilgrensede fyllingsfront, og gir dermed en helhetlig behandling av sjøfronten.

Masser som graves opp er næringsavfall og omfattes av reglene for disponering i forurensningsloven § 32. Masser kan gjenvinnes dersom vilkårene for slik bruk oppfylles. Vi tillater gjenbruk av jordmasser i tilstandsklasse 2 og 3 innenfor tiltaksområdet i henholdsvis øvre og nedre

³ Tiltaksplan - Gamle Stavern fyllplass (Risøya/Bukta) Overordnet tiltaksplan for forurensningslokaliteten gamle Stavern fyllplass, 11.6.2021

⁴ Miljødirektoratets veileder: Forurensset grunn - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no)

jordlag, i områder med lik eller høyere forurensningsgrad av samme komponenter. Avfall og masser som overstiger tilstandsklasse 3 skal leveres til lovlig avfallsanlegg. For å redusere risiko for tilført forurensing stiller vilkår om at masser som tilføres ikke skal være forurenset⁵.

Naturmangfoldloven

Tiltaket skal utføres i Agnesbukta som er et viktig brakkvannsdelta med et viktig bløtbunnsområde. Området består av et stort gruntvannsområde, som utgjør et viktig funksjonsområde for fugl i form av raste- og næringsområde, spesielt under trekket og som oppvekstområde for våtmarksfugl som hekker i nærområdene. Det er registrert flere truede arter i området, som blant annet makrellterne, vipe og hettemåke. Nordøst for tiltaksområdet, i en avstand på 300 meter, er det registrert et viktig ålegrassamfunn og i en avstand på 400 meter er det et gytefelt for sild. Området skal i henhold til reguleringsbestemmelsene beplantes med plantekomposisjoner styrker leveområdene for lokal fauna — dyr, fugler og insekter. Vi mener kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig oppfylt med hensyn de krav som stilles i naturmangfoldloven § 8 for å kunne ta beslutning i saken.

Det vil være positivt for miljøet at forurensede masser fjernes fra området, og at spredning av forurensning fra bakenforliggende landareal reduseres. I tillegg vil forurenset sjøbunn innenfor tiltaksområdet tildekkes. Vi mener tiltaket vil kunne redusere negativ miljøbelastning på økosystemet, jf. naturmangfoldloven. § 10.

Området i sjø har stor naturverdi, men vi anser arealtapet til å være lite sammenliknet med totalt areal av tilsvarende naturtyper i Agnesbukta. Den største faren for negativ påvirkning på naturmiljøet er etter vår vurdering spredning av forurensning til sjø og støypåvirkning av fugl under gjennomføringen. Vi anser dette hensyntatt gjennom vilkårene stilt for å redusere forurensning, og krav til gjennomføring utenfor sårbare perioder for fugl. De langsiktige fordelene for naturtypene og artene i området er større enn ulempene, og etter vår vurdering vil ikke tiltaket medføre at forvaltningsmålene ikke oppnås, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på dette anser vi som tilstrekkelig. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

Vannforskriften

Agnesbukta/Børrestadbukta er en skjermet bukt som ligger i vannforekomsten Larviksfjorden, karakterisert som moderat eksponert kystområde. Vannforekomsten har moderat økologisk tilstand på grunn av eutrofiering, mens kjemisk tilstand er dårlig på grunn av PAH og TBT.

Å redusere utlekking til sjø og fjerne forurensede masser vil være positivt for vannforekomsten, og vil på lang sikt kunne bidra til at miljømålene nås. Vi vurderer at tiltaket ikke vil være til hinder for at miljømålene for vannforekomsten oppnås, jf. vannforskriften § 4.

Fordeler ved tiltaket

Etablering av filter- og erosjonssikringslag mot Agnes- og Børrestadbukta vil redusere spredning av forurensing til sjø etter gjennomført tiltak. Å fjerne avfall og forurensede masser fra området vil være positivt for miljøet.

⁵ ikke overstige normverdi, jf. forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) av 06.01.2004, nr. 931, kapittel 2 om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider vedlegg 1

FNs bærekraftsmål

Opprydding av forurenset grunn og spredningsforebyggende tiltak langs sjøfronten på Gamle Stavern fyllplass er med på å fremme flere av FNs bærekraftsmål, bl.a. nr. 12 om å redusere utslipp av kjemikalier og avfall til luft, vann og jord for mest mulig å begrense skadevirkningene for folkehelsen og for miljøet.

Andre forhold

Bakenforliggende areal er regulert til grønnstruktur og skal reetableres i henhold til reguleringsplan med blant annet sti og stedegen beplantning. Det fremgår av tidligere oversendte opplysninger av 31.5.2024 at dette arealet skal tettes med bentonittmembran med tette lag av leire/morene for å hindre nedtrengning av nedbør gjennom fyllmassene, iht. overordnet tiltaksplan for Gamle Stavern fyllplass. I henhold til e-post av 4.4.2025 er disse arbeidene planlagt utført fra høsten 2025 til våren 2026. Vi viser til pålegg om tiltak datert 23.11.2021 hvor det fremgår at Larvik kommune er forurensningsmyndighet for det aktuelle tiltaket. Vi anser at planbestemmelsene om beplantning som skal styrke leveområder for lokal fauna, dyr, fugler og insekter i tilstrekkelig grad hensyntar tilrettelegging for naturmangfoldet etter utført tiltak. Det tilligger kommunen å følge opp kravene som er stilt i reguleringsplanen.

Oppsummering

Statsforvalteren har kommet fram til at positive miljøeffektene overstiger de forurensningsmessige ulemper knyttet til tiltaket, dersom det utføres som omsøkt og i henhold til tillatelsens vilkår. De positive langtidseffektene for miljø og samfunn vurderes å være større enn de forurensningsmessige ulempene. Vi tillater tiltaket på visse vilkår.

Gebyr

Som vi varslet per brev av 22.4.2025, medfører behandling av søknad om tillatelse et gebyr i henhold til forurensningsforskriften kapittel 39. Vi har ikke mottatt kommentarer til varselet. Vi har lagt ressursbruk knyttet til saksbehandlingen til grunn, og fastsatt gebyrsats 5, jf. § 39-4. Miljødirektoratet sender faktura.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og gebyrsats **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

En eventuell klage skal sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Vi gir ikke utsatt iverksetting ved klage på gebyrsats. Dere må derfor betale gebyret, og dersom klagen blir gitt medhold, vil restbeløpet bli tilbakebetalt.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Kathrine Helen Sundeng
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår - tillatelse til tiltak i forurenset grunn og sikring av fyllingsfront på Risøya

Kopi til:

LARVIK KOMMUNE	Postboks 2020	3255	LARVIK
Larvik kommune v/Kjell Marius Jensen			
STAVERN PANORAMA BORETTSLAG	Postboks 263	3251	LARVIK
EIENDOMSANERING AS	Stensarmen 4	3112	TØNSBERG
Anders Ottem Hansen	Buktaveien 6	3290	Stavern
Maria Ottem Hansen	Buktaveien 6	3290	Stavern
Marina Walle-Jensen	Buktaveien 25	3290	Stavern
Johanne M Hovland Tvetene	Buktaveien 8	3290	Stavern
Stian Nalum Tvetene	Buktaveien 8	3290	Stavern
Stian Hjelvin Andersen	Buktaveien 12	3290	Stavern
Arne Espen Karlsen	Buktaveien 12	3290	Stavern
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I VESTFOLD	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
NATURVERNFORBUNDET I VESTFOLD	c/o Christopher C. Prydz Gallaher Vestvangveien 25	3212	SANDEFJORD
BIRDLIFE NORGE AVDELING VESTFOLD	Postboks 162	3201	SANDEFJORD
Tom Erling Sollie	Ringshaugveien 18	3154	Tolvsrød
VESTFOLD FISKERLAG	c/o Geir Uno Dreng Tjøllingveien 429	3280	TJODALYNG
VESTFOLD FYLKESKOMMUNE	Vestfold fylkeskommune Sentralt fakturamottak Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND AVD VESTFOLD	Rådhusgaten 27A	3290	STAVERN
Norsk Maritimt Museum v/Nymoene Larvik Havn KF			
Norconsult AS v/Breyholtz	e-post		
Norsk Maritimt Museum	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Statens Naturoppsyn			
Skjærgårdstjenesten, Vestfold			
Larvik kommune V/Busk			